

The Effectiveness of Meta-diagnostic Treatment on Agreeableness and Emotional Balance of Women with Emotional Divorce

Arezoo Omidpour¹, Iraj Shakerinia^{2✉}, and Bahman Akbari³

1. PhD Candidate, Department of General Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

Email: arezoo.omidpour@gmail.com

2. Corresponding author, Associate Professor, Department of Psychology, Gilan University, Rasht, Iran. Email: irajshakerinia@guilan.ac.ir

3. Professor, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran. Email: akbari@iaurasht.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received 29 April 2024

Received in revised form 06

July 2025

Accepted 26 July 2025

Available online 23 September 2025

Keywords:

Agreeableness,
Emotional Balance,
Emotional Divorce,
Meta-diagnostic,
Treatment

ABSTRACT

Objective: The current research was conducted with the aim of the effectiveness of transdiagnostic treatment on agreeableness and emotional balance of women with emotional divorce.

Method: This research was conducted using a quasi-experimental method and a pre-test-post-test research design with a control group. The statistical population of the research included 214 women who experienced an emotional divorce in 2023, from which a sample of 30 people was selected by purposeful sampling and randomly assigned to two test and control groups. Guttman's emotional divorce (2008), Diener & et al's (2009) and agreeableness (Costa & McCree, 2005) questionnaires were used to collect data. The experimental group was subjected to Barlow et al. 's (2011) meta-diagnostic treatment intervention for 8 sessions, while the control group did not receive any training during this period. The research data was analyzed using the statistical method of multivariate covariance analysis.

Results: The results showed that the meta-diagnostic treatment was effective in increasing the agreeableness of women with emotional divorce (P -value < .001). Also, the results showed that transdiagnostic treatment was effective in increasing the emotional balance of women with emotional divorce (P -value < .001).

Conclusions: Based on the results of the present research, it is concluded that the content and guidelines of meta-diagnostic therapy can be used to increase agreeableness and emotional balance of women with emotional divorce.

Cite this article: Omidpour, A. , Shakerinia, I. , & Akbari, B. (2025). The effectiveness of meta-diagnostic treatment on agreeableness and emotional balance of women with emotional divorce. *Journal of Woman and Family Studies*, 13 (3), 9-26. <https://doi.org/10.22051/jwfs.2025.47037.3082>

© Author(s) retain the copyright. **Publisher:** Alzahra University.

DOI: <https://doi.org/10.22051/jwfs.2025.47037.3082>

Introduction

Family is an emotional unit which holds a network of intertwined relations and starts with the marriage of a man and a woman (Shokri & et al. , 2021). If the marital life does not go on as expected by the couple, they become frustrated and the affection between them begins to decline. In this situation, after a long period of conflicts, both spouses increasingly hate each other and then become indifferent, which is the last stage of their emotional relations known as emotional divorce (Mashhadi & Shajari, 2023). It is a kind of divorce never registered anywhere but found in families where spouses have to keep living together unwantedly due to such factors as negative attitudes, false notions, sick minds, stress, worries, and inability to meet the needs of life (Momtazi, 2022). Emotional divorce is considered as the first stage of a divorce process, and it shows the degeneration of marital relations through which the bitter feeling of alienation replaces unity and intimacy (Eslami & Sheybani, 2022).

One of the factors involved in emotional divorce is emotional balance. This concept is defined as the physical and psychological ability to show natural reactions versus environmental factors, and it includes having a sense of success and self confidence, enjoying social activities, and avoiding pessimism (Diotaiuti & et al. , 2021). Psychologists also underscore the role of agreeableness in connection with emotional divorce. According to Rostami & et al. (2022), agreeableness is a personality trait, among individual behavioral traits, which imparts attributes such as warmth, reliability, empathy, kindness, sympathy, altruism, humbleness, and considerateness.

A psychological intervention that can help to treat emotional divorce is transdiagnostic treatment. This intervention makes use of identical therapeutic principles and protocols to deal with emotional disorders (Dai & et al. , 2025). Theoretically, transdiagnostic treatments are expected to enable the caretaker to conceptualize the common perpetuating processes involved in the existing disorders (Ko & lee, 2024). They are considered as a unified protocol which uses the capacities of emotion regulation for a wide range of emotional disorders (Norton & et al. , 2025).

Considering the high rate of emotional divorce among couples, there seems to be a research gap in the field. As a review of the literature showed, transdiagnostic interventions to improve the emotional balance and agreeableness of the women beset with emotional divorce have been studied very little.

Method

This study is of a quasi-experimental type designed with a test group, a control group, a pretest, and a posttest. The research population consisted of 214 women who experienced emotional divorce and had referred to Bahar, Tarhvareh No, and Neda Mehregan psychological clinics in the city of Rasht during the fall of 2022 and the winter of 2023. Of them, 30 women were selected through purposive sampling and then randomly assigned to an experimental group and a control group each with 15 members. The required data were collected with the following tools:

- a. Emotional Divorce Questionnaire proposed by Gottman (2008): It contains 24 items each to be answered with yes or no and scored with 1 or 0 point, respectively.
- b. Scale of Positive and Negative Experience (SPANE) proposed by Diener et al. (2008): It contains 12 items each to be answered and scored on a 5-point Likert scale, including never (1), seldom (2), sometimes (3), often (4), and always (5).
- c. Agreeableness Questionnaire proposed by Costa and McCrae (2005): It measures one of the five major personality traits on the 5-point Likert scale. The items are answered and scored in the range of completely disagree (1), disagree (2), neutral (3), agree (4), and completely agree (5).
- d. Protocol of Transdiagnostic Treatment introduced by Barlow et al. (2011): This treatment protocol is implemented in eight 60-minute sessions. The present study used it for transdiagnostic intervention.

In the descriptive part of the study, the data were statistically analyzed with mean \pm standard deviation. In the inferential part, the Shapiro-Wilk test served to examine the normality of the data. Since the data proved to be normal, analysis of covariance was performed in the calculations. The statistical analyses were done with the SPSS software version 26.

Results

A set of 30 women who has experienced emotional divorce took part in the study (15 in the experimental group and 15 in the control group). Of those in the experimental group, the lowest frequency of just two (6. 67%) were PhD holders, and the highest frequency of eight (26. 67%) had master's degrees.

Table 1. Results of the covariance analysis performed to evaluate the effect of transdiagnostic treatment on the emotional balance and agreeableness of women with emotional divorce

Valuable	Source of changes	Sum of squared values	Degree of freedom	Mean of squared values	F	Level of sig.	Eta coefficient	Statistical power
Emotional balance	Pretest	32. 69	1	32. 69	22. 62	. 001	. 465	. 996
	Group	171. 74	1	171. 74	118. 85	. 001	. 821	1. 000
	Error	37. 56	26	1. 44				
Agreeableness	Pretest	71. 46	1	71. 46	52. 38	. 001	. 668	1. 000
	Group	306. 88	1	306. 88	224. 06	. 001	. 896	1. 000
	Error	35. 46	26	1. 36	96			

According to the scores on the pretest, as reported in the table above, the experimental and control groups emerged to be significantly different (Eta coefficient = . 465, $F = 22. 62$, P -value $< . 001$). This implies that the transdiagnostic treatment could raise the emotional balance scores of the experimental group on the posttest, explaining 82% of the variance of the independent variable. In other words, the transdiagnostic treatment was of benefit to enhance the emotional balance in the women suffering from emotional divorce. Based on the results presented in the table, the two groups were also significantly different in terms of their agreeableness scores on the posttest (Eta coefficient = . 668, $F = 224. 06$, P -value $< . 001$). This means that transdiagnostic treatment led to a rise in the posttest scores of the experimental group, explaining 89% of the

variance of the independent variable. It can, thus, be claimed that transdiagnostic treatment is effective enough to enhance the agreeableness of women suffering from emotional divorce.

Conclusions

This study was carried out with the aim of evaluating the effect of transdiagnostic treatment on the agreeableness and emotional balance of women who experienced emotional divorce. Transdiagnostic treatment proved to be efficacious in promoting the women's agreeableness. This result is consistent with the findings of Akbarzadeh and Zahra (2022), Dai and et al. (2025), and Ko and Lee (2024). To elaborate on it, one may say that, given the phenomenal logic of unified transdiagnostic treatment, the clinical improvement and significant changes that simultaneously occur in psychological, emotional and communicative parameters are induced by the targeting of such common aspects as emotion regulations, repetitive thoughts and negative emotion emphasized by protocol models.

One may also refer to certain techniques and skills in some treatment sessions of the protocol. In these sessions, attempts are made to train the participants with the patterns and strategies of emotion avoidance and interactive behavior as well as the contrasting effects of emotion avoidance on emotional experiences. In this way, transdiagnostic treatment, with its special focus on the role of emotions and the ways of processing them, helps to better manage them, thereby leading to increased agreeableness in women with emotional divorce.

Another part of this research indicated the positive effect of transdiagnostic treatment on the emotional balance of women with emotional divorce. This finding is in agreement with the results gained by Firouzi and et al. (2022), Ma and et al. (2021), and Beigi and Lotfi (2023). Transdiagnostic treatment techniques, including emotional awareness, confrontation, emotion acceptance and cognitive restructuring, enable the individual to get aware of the interrelationship between thoughts and emotions and identify his or her automatic maladaptive evaluations. A cognitive reevaluation increases the flexibility of thoughts and moderates one's emotions. Thus, unified transdiagnostic treatment teaches women with emotional divorce how to cope with unpleasant emotions and respond to emotions in a more adaptive manner. It helps them better understand the interactions of thoughts, emotions and behaviors as well as their role in the experience of internal emotions. This, in turn, improves cognitive and psychological processings and brings about a higher level of psychological-emotional balance.

This study was not without limitations. Firstly, the required data were collected only through questionnaires. Secondly, there was no followup stage. Therefore, it is suggested that future studies collect their data with both questionnaires and interviews. Also, followup tests are recommended so as to check the reliability of the results.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

CRediT authorship contribution statement

This article was extracted from a PhD dissertation by the first author. The second and third authors were in charge of supervising and advising the dissertation, respectively. All authors

contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

Ethical considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, and plagiarism, and any form of misconduct.

Data availability statement

The data supporting this study are not of public nature, hence inaccessible.

Acknowledgements

The authors would like to thank all participants in the present study.

اثربخشی درمان فراتشخیصی بر توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی

آرزو امیدپور^۱، ایرج شاکری‌نیا^۲، و بهمن اکبری^۳

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران. رایانامه: arezoo.omidpoor@gmail.com

۲. نویسنده مسؤل، گروه روان‌شناسی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. رایانامه: irajeshakerinia@guilan.ac.ir

۳. گروه روان‌شناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران. رایانامه: akbari@iaurasht.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

هدف. پژوهش حاضر با هدف اثربخشی درمان فراتشخیصی بر توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی انجام شد.

روش. این پژوهش به روش شبه‌آزمایشی و طرح پژوهشی پیش‌آزمون پس‌آزمون با گروه گواه انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل تعداد ۲۱۴ از زنان با تجربه طلاق عاطفی در سال ۱۴۰۲ بود که از بین آن‌ها نمونه‌ای به تعداد ۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه جای‌دهی شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های طلاق عاطفی گاتمن (۲۰۰۸)، تعادل عاطفی دینر و همکاران (۲۰۰۹) و توافق‌پذیری (کاستا و مک‌کری، ۲۰۰۵) استفاده شد. گروه آزمایش به میزان ۸ جلسه تحت مداخله درمان فراتشخیصی بارلو و همکاران (۲۰۱۱) قرار گرفت درحالی‌که در این مدت گروه گواه هیچ‌گونه آموزشی دریافت نکرد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیری تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها. نتایج نشان داد که درمان فراتشخیصی بر افزایش توافق‌پذیری زنان با طلاق عاطفی اثرگذار بود ($P\text{-value} < .001$). همچنین نتایج نشان داد که درمان فراتشخیصی بر افزایش تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی اثرگذار بود ($P\text{-value} < .001$).

نتیجه‌گیری. براساس نتایج یافته‌های پژوهش حاضر نتیجه‌گیری می‌شود که می‌توان از محتوا و دستورالعمل‌های درمان فراتشخیصی برای افزایش توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی استفاده کرد.

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۴/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۰۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۷/۰۱

کلیدواژه‌ها:

تعادل عاطفی،

توافق‌پذیری،

درمان فراتشخیصی،

طلاق عاطفی.

استناد: امیدپور، آرزو؛ شاکری‌نیا، ایرج؛ و اکبری، بهمن (۱۴۰۴). اثربخشی درمان فراتشخیصی بر توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی. *مطالعات زن و خانواده*، ۱۳ (۳)، ۲۶-۹. <https://doi.org/10.22051/jwfs.2025.47037.3082>

ناشر: دانشگاه الزهرا (س). © نویسندگان.

مقدمه

خانواده به‌منزله واحدی شبکه‌ای از ارتباطات درهم تنیده و عاطفی است که با ازدواج زن و مرد شروع می‌شود. بسیاری از زوجها در ابتدای زندگی، عشق و علاقه متقابل را مهمترین سرمایه مشترک خودشان تصور می‌کنند (شکری و همکاران، ۱۴۰۱). اما چنانچه زندگی آن‌ها آن طوری که انتظار داشتند پیش نرفت به‌نوعی دچار ناامیدی و یأس شده و به‌حدی دچار کاهش عاطفه می‌شوند که هر کدام از زن و شوهرها بعد از گذشت یک دوره طولانی تعارض، به حالت تنفر از یکدیگر رسیده و سپس با بی‌تفاوتی شدیدی روبه‌رو می‌شوند. این شرایط به‌عنوان آخرین مرحله از روابط احساسی بین زن و مرد بوده که درنهایت به طلاق عاطفی می‌انجامد (مشهدی و شجری، ۱۴۰۲).

طلاق عاطفی نوعی از طلاق است که هیچ کجا به ثبت نمی‌رسد و مربوط به خانواده‌هایی است که به دلایلی مانند نگرش‌های منفی، باورهای نادرست، ذهن بیمار، استرس و نگرانی، ناتوانی در تأمین نیازهای زندگی تصمیم می‌گیرند به اجبار زیر یک سقف زندگی کنند (ممتازی، ۱۴۰۱). طلاق عاطفی به سردی روابط بین زن و شوهر گفته می‌شود. رابطه عاطفی ضعیف ممکن است به شکل گیری سردی روابط در سایر زمینه‌های زوجین نظیر رابطه جسمی، روانی، کلامی و عاطفی منتهی شود. ایجاد چنین مشکلاتی در رابطه، باعث کم شدن محبت خانوادگی و بی‌مهری می‌شود. پدیده طلاق عاطفی را نخستین مرحله از فرایند طلاق در نظر می‌گیرند و این موضوع نشانگر رابطه زناشویی رو به زوال است که در آن احساس تلخ بیگانگی جایگزین صمیمیت و یگانگی می‌شود. ممکن است که زن و شوهرها تا پایان عمرشان مثل یک گروه اجتماعی در کنار یکدیگر بمانند ولی سقوط جاذبه اعتماد آن‌ها به دره عمیق فاصله دور از انتظار نیست (اسلامی و شبانی، ۱۴۰۱). یافته‌های پیشین نشان می‌دهد که زوجین با تمام کوششی که در راستای به انجام رساندن دقیق وظایف خودشان دارند، طی گذشت زمان علاقه و عشق بین آن‌ها کم‌رنگ‌تر شده و حتی گاهی به صورت کامل از بین می‌رود و زوجین بدون داشتن کوچکترین عاطفه و احساسی نسبت به یکدیگر، به‌طور کامل دور از هم به زندگی می‌کنند (قارائیه و همکاران، ۲۰۲۳). سلیمان و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی اعلام کردند بین گروه‌های زوج درمانی گاتمن و واقعیت-درمانی بر طلاق عاطفی، الگوهای ارتباطی و تحمل پریشانی در زنان تفاوت معناداری وجود ندارد ولی هر دو درمان به تنهایی بر طلاق عاطفی، الگوهای ارتباطی و تحمل پریشانی در زنان مؤثر بود.

از جمله عواملی که در پدیده طلاق عاطفی نقش دارد می‌توان به تعادل عاطفی اشاره کرد. این مفهوم به‌عنوان توانایی فیزیکی و روانی شخص برای واکنش نشان دادن طبیعی در برابر عوامل محیطی تعریف شده است و دربرگیرنده عادت‌های موفقیت و خوداعتمادی، لذت بردن از فعالیت‌های اجتماعی و نداشتن بدبینی است (دیاتوتی و همکاران، ۲۰۲۱). به‌عبارتی دیگر رسیدن به تعادل عاطفی به معنای چگونگی تجربه احساسات، مقابله با احساسات، مدیریت احساسات و تعادل بین احساسات مثبت و منفی است (فیروزی و همکاران، ۱۴۰۱). فیروزی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی نشان دادند بین درمان‌های هیجان‌مدار، شناختی-رفتاری و درمان سیستمی-شناختی در اثربخشی بر تعادل عاطفی تفاوت معناداری وجود دارد.

از سوی دیگر، رسیدن به تعادل عاطفی به‌معنای چگونگی تجربه، مقابله، سازگاری و مدیریت عواطف و هیجان‌ها و حس وجود تعادل بین عواطف مثبت و منفی است. تنظیم هیجانی و عاطفی نقش مهمی در رضایت از زندگی در ابعاد مختلف دارد و سازگاری فرد را تسهیل می‌کند. در همین راستا مطالعات نشان داده که عواطف منفی نظیر گناه و شرم با کژکاری جنسی در زنان ارتباط دارد (فیروزی و همکاران، ۱۴۰۱). پژوهش‌های انجام شده در زمینه تعادل عاطفی بیان‌کننده این حقیقت هستند که تعادل عاطفی به عنوان یک مؤلفه اصلی بر ویژگی‌ها و حالات روانی افراد نقش ایفا می‌کند و تفاوت میانگین دو گروه در نمرات تعادل عاطفی و انعطاف‌پذیری کنشی معنادار است (بیگی و لطفی، ۱۴۰۲). همچنین ما و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعات خود نشان داد افرادی که در زندگی خود توانسته‌اند تعادلی بین هیجان‌ات مثبت و منفی برقرار کنند پارانرژی و با روحیه هستند و از زندگی خود لذت بیشتری می‌برند.

بررسی نقش توافق‌پذیری نیز در ارتباط با طلاق عاطفی مورد توجه روان‌شناسان است. توافق یک ویژگی شخصیتی در خصوصیت‌های رفتاری فردی است که به‌عنوان خون‌گرم، قابل اعتماد، هم‌دل، مهربان، دلسوز، نوع‌دوست، متواضع و باملاحظه

شناخته شده است (رستمی و همکاران، ۱۴۰۱). افرادی که از نظر توافق‌پذیری بالا هستند، به‌طور طبیعی هم‌دلی را تجربه می‌کنند و تمایل دارند که از خدمت به دیگران و مراقبت از آن‌ها لذت فوق‌العاده‌ای ببرند. افراد توافق‌پذیر اعتماد و بخشش دارند و ترجیح می‌دهند همکاری کنند تا این‌که با دیگران رقابت کنند. افراد موافق، در هر شرایطی به‌دنبال نقاط مثبت هستند و جنبه خوب همه‌چیز را می‌بینند. این افراد به احساسات منفی شخصیت خودشان اهمیت می‌دهند و به آن‌ها رسیدگی می‌کنند؛ همچنین از درگیری و دعوا اجتناب می‌کنند (زادنی و همکاران، ۱۴۰۱). اکبرزاده و زهراکار (۱۴۰۱) در پژوهشی نتیجه گرفتند بین مؤلفه‌های توافق‌پذیری با سازگاری زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

افراد با توافق‌پذیری بسیار پایین، کمتر مطیع بوده و بیشتر شخصیتی مبارز و رقابت‌جو دارند. این قبیل اشخاص تمایل بیشتری به رفتارهای پرخاشجویانه، بی‌رحمی کلامی و رفتاری، خرابکاری و رقابت دارند. از آن‌جایی که نظرات دیگران برای افراد ناسازگار چندان اهمیتی ندارد، سعی می‌کنند حرف خودشان را به کرسی بنشانند و عمدتاً به‌طور توهین‌آمیز اظهار نظر می‌کنند. همچنین این افراد صبر بسیار کمی دارند و به‌سرعت عصبانی شده و از کوره در می‌روند (فامیل و همکاران، ۱۴۰۱). توافق‌پذیری یکی از اصلی‌ترین عواملی است که بر رشد و بقا خانواده تأثیر می‌گذارد و جایگاه تعیین‌کننده‌ای بر شکل‌گیری تفاهم بین اعضا و روابط سالم به‌خصوص زوجین دارد (انال و آگون، ۲۰۲۲). این مفهوم از زناشویی نشانگر یک جنبه بسیار پیچیده و مهم در رابطه زناشویی است. مطالعه توافق‌پذیری زناشویی امکان دارد به‌معنای بررسی مواردی نظیر ارتباط همراه با رضایت متقابل، خوشبختی در ازدواج، توافق در تصمیم‌گیری‌ها، سازگاری جنسی و مؤثر بودن کنش‌وری خانواده باشد (ازدن و کلن، ۲۰۱۴). توافق‌پذیری زناشویی از جمله فرایندی است که در طی آن زوجین به‌طور انفرادی یا در قالب همکاری یکدیگر الگوهای رفتاری خودشان را برای دست‌یابی به حداکثر رضایت زناشویی در روابطشان، تغییر و اصلاح می‌کنند. در نتیجه چنین سازگاری حفظ جو عاطفی خانواده و تعادل زندگی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد (شن و لان، ۲۰۲۳).

یکی از مداخلات روان‌شناختی که می‌تواند در درمان طلاق عاطفی مؤثر باشد، درمان فراتشخیصی است. در درمان فراتشخیصی اصول و پروتکل‌های درمانی یکسانی برای اختلال‌های هیجانی مختلف به‌کار می‌رود. با این‌که این درمان ریشه در درمان شناختی-رفتاری دارد ولی بر هیجان‌ها و به‌خصوص به راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان تأکید فراوان دارد. تجربه هیجانی و پاسخ نسبت به انواع هیجان‌ها پایه اصلی در رویکرد فراتشخیصی محسوب می‌شود (دای و همکاران، ۲۰۲۵). به لحاظ نظری، درمان‌های فراتشخیصی می‌بایست درمانگر را قادر سازند تا اینکه فرایندهای تداوم‌بخش مشترک بین اختلالات موجود را مفهوم‌سازی کنند، راهبردهای درمانی مبتنی بر شواهد را در قالب یک پروتکل ارائه دهند، کارایی و کارآمدی درمان را توسعه دهند، موجب کاهش نیاز به راهنماهای درمانی چندگانه شده و اجرای راحت آن را تسهیل کنند (کو و لی، ۲۰۲۴). درمان فراتشخیصی یک پروتکل یک‌پارچه در نظر گرفته می‌شود که با استفاده از توانش‌های تنظیم هیجان، قابلیت کاربرد برای دامنه گسترده‌ای از اختلال‌های هیجانی را دارد (نورتن و همکاران، ۲۰۲۵). پورحجازی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی نشان دادند در اثر آموزش درمان فراتشخیصی، میانگین نمره پس از آزمون طلاق عاطفی و دزدگی زناشویی گروه آزمایش نسبت به پیش‌آزمون کاهش معناداری داشت.

باتوجه به مطالب گفته شده می‌توان گفت در درمان فراتشخیصی اصول و پروتکل‌های درمانی یکسانی برای اختلال‌های هیجانی مختلف به‌کار می‌رود. با این‌که این درمان ریشه در درمان شناختی-رفتاری دارد ولی بر راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان و هیجان‌ها تأکید می‌کند. از سوی دیگر در درمان فراتشخیصی از رویکردی یکپارچه که تلفیقی از سه دیدگاه سیستماتیک، تجربه‌گرایی و نظریه دلبستگی بزرگسالان است استفاده می‌شود. در این درمان هیجان‌ها به‌عنوان عوامل درون‌فردی و روابط هیجانی به‌عنوان عاملی بین‌فردی در سازماندهی الگوهای ارتباطی زوجین، محور درمان و تلاش‌های درمانی قرار می‌گیرد. بنابراین یکی از چالش‌های موجود، عدم وجود پژوهش‌هایی است که مداخله فراتشخیصی را برای درمان تعادل عاطفی و توافق‌پذیری زنان با طلاق عاطفی مورد مطالعه قرار داده باشد. همچنین نتایج مطالعات پیشین حکایت از شیوع طلاق عاطفی در جامعه دارد. به‌طور نمونه حبیب‌زاده و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی گزارش کردند که میزان شیوع طلاق عاطفی در بین همسران ایرانی ۴۰/۹ درصد است که بیانگر شیوع بالای طلاق عاطفی است. انجام این پژوهش نیز از آن جهت ضرورت پیدا می‌کند که تعداد کثیری از افراد

جامعه را زنان با طلاق عاطفی تشکیل می‌دهند. از طرفی پژوهش‌های قابل توجهی در این خصوص انجام نشده است. بنابراین، انجام این پژوهش می‌تواند نتایج بنیادی و کاربردی زیادی داشته باشد. بدین ترتیب، با مطالعه و بررسی منابع مرتبط با مبانی نظری، مباحث جدیدی در این زمینه ارائه می‌شود. ضمن این که یافته‌های حاصل از این مطالعه به‌طور کاربردی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در همین خصوص سازمان‌ها و افراد حقیقی مختلفی از یافته‌های این مطالعه بهره‌مند خواهند شد که از آن جمله می‌توان به؛ سازمان بهزیستی، کلینیک‌های مشاوره خانواده، روان‌شناسان، مشاوران و مددکاران، پژوهشگران و کلیه افرادی که علاقه‌مند به کسب اطلاعات پیرامون موضوع مطالعه حاضر باشند، اشاره کرد. بر همین اساس انجام پژوهش حاضر تلاشی برای پوشش خلاء یاد شده و با هدف تعیین اثربخشی درمان فراتشخیصی بر توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی انجام شد.

روش پژوهش

روش این پژوهش از نوع شبه‌آزمایشی و طرح پژوهشی پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل تمامی زنان با تجربه طلاق عاطفی مراجعه‌کننده به کلینیک‌های روان‌شناسی بهار، طرحواره نو و ندای مهرگان شهر رشت در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ به تعداد ۲۱۴ نفر بود. پس از بررسی نتایج پرسشنامه‌های تکمیل شده مشخص شد که تعداد ۵۲ از زنان مذکور معیارهای ورود به مطالعه را دارند که از بین آن‌ها نمونه‌ای به تعداد ۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه ۱۵ نفری آزمایش و گواه جای‌دهی شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل؛ داشتن تمایل به شرکت در پژوهش و تأیید فرم رضایت آگاهانه، کسب نمره بیشتر از ۱۲ در پرسشنامه طلاق عاطفی، کسب نمره کمتر از ۳۶ در پرسشنامه توافق‌پذیری، کسب نمره کمتر از ۳۶ در پرسشنامه تعادل عاطفی، حداقل تحصیلات دیپلم، دامنه سنی بین ۲۵ تا ۳۵ سال، مدت ازدواج ۱۰ سال و کمتر، حداکثر تعداد فرزندان ۲ نفر و معیارهای نیز شامل؛ غیبت در بیش از ۲ جلسه درمانی، شرکت کردن هم‌زمان در هر نوع مداخله آموزشی دیگر و عدم تکمیل حداقل ۵ درصد پرسشنامه‌ها بود. در پژوهش پیش‌رو اصول اخلاقی به شرح زیر رعایت شد: شرکت در پژوهش رضایت آگاهانه داشتند. نحوه پاسخ‌دهی به سؤال‌ها و ضرورت همکاری صادقانه برای آنان توضیح داده شد. پژوهشگر متعهد شد تا ضمن داشتن حسن رفتار از اطلاعات دریافتی محرمانه حفاظت کند. آزمودنی‌ها در فرض عدم تمایل به ادامه همکاری مجاز بودند تا از پژوهش خارج شوند.

ابزارهای پژوهش

برای جمع‌آوری‌های داده‌های مورد نیاز از پرسشنامه‌ها و مداخله شرح زیر استفاده شد:

پرسشنامه طلاق عاطفی (EDQ)

این پرسشنامه توسط گاتمن (۲۰۰۸) ساخته شده و دارای ۲۴ سؤال است که به صورت بله (۱) و خیر (صفر) نمره‌گذاری می‌شود. حداقل و حداکثر نمره در پرسشنامه مذکور به ترتیب ۰ و ۲۴ و نقطه برش آن نیز ۱۲ است. گاتمن (۲۰۰۸) روایی این ابزار را با استفاده از روش تحلیل عاملی ۰/۷۲ به دست آورده و پایایی آن را با استفاده از روش کودرریچاردسون ۰/۷۰ محاسبه کردند. آسایش و همکاران (۱۴۰۱) نیز در پژوهشی ضمن تأیید روایی محتوایی ابزار مذکور با استفاده از نظرات کارشناسان روان‌شناسی، پایایی آن را با استفاده از کودرریچاردسون ۰/۹۱ محاسبه کرده‌اند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۰ به دست آمد.

پرسشنامه تعادل عاطفی (EBQ)

این پرسشنامه توسط دینر و همکاران (۲۰۰۹) ساخته شده و دارای ۱۲ سؤال است که در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت شامل؛ هرگز (۱)، به ندرت (۲)، گاهی اوقات (۳)، اکثراً (۴) و همیشه (۵) نمره‌گذاری می‌شود. پرسشنامه مذکور دارای ۲ خرده مؤلفه شامل؛ عاطفه مثبت و عاطفه منفی است. حداقل و حداکثر نمره آن به ترتیب ۱۲ و ۶۰ و نقطه برش آن نیز ۳۶ است. دینر و همکاران (۲۰۰۹) روایی این ابزار را با استفاده از روش تحلیل عاملی ۰/۶۷ و پایایی آن را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ گزارش کردند. فیروزی و همکاران (۱۴۰۱) نیز در پژوهشی ضمن تأیید روایی محتوایی ابزار مذکور با استفاده از نظرات کارشناسان

روان‌شناسی، پایایی آن را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه کرده‌اند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۷۴ به دست آمد.

پرسشنامه توافقی‌پذیری (AQ)

این پرسشنامه توسط کاستا و مک‌کری (۲۰۰۵) ساخته شده و یکی از ۵ عامل بزرگ شخصیتی است که در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت شامل؛ کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، بی تفاوت (۳)، موافق (۴) و کاملاً موافق (۵) نمره‌گذاری می‌شود. در این پژوهش یکی از خرده مقیاس‌ها یعنی توافقی‌پذیری که دارای ۱۲ سؤال (سوالات؛ ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۴، ۴۹، ۵۴ و ۵۹) استفاده شد. حداقل و حداکثر نمره آن به ترتیب ۱۲ و ۶۰ و نقطه برش آن نیز ۳۶ است. کاستا و مک‌کری (۲۰۰۵) روایی این ابزار را با استفاده از روش تحلیل عاملی ۰/۸۶ به دست آورده و پایایی آن را با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۸ محاسبه کردند. سهرابی و همکاران (۱۳۹۷) نیز در پژوهشی پژوهشی ضمن تأیید روایی محتوایی ابزار مذکور با استفاده از نظرات کارشناسان روان‌شناسی، پایایی آن را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ محاسبه کرده‌اند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۷۷ به دست آمد.

پروتکل درمان فراتشخیصی (UTP) در این پژوهش برای مداخله درمانی فراتشخیصی از پروتکلی که توسط بارلو و همکاران (۲۰۱۱) ساخته شده استفاده شد. این برنامه درمانی در ۸ جلسه ۶۰ دقیقه‌ای اجرا می‌شود. روایی محتوایی پروتکل مذکور از سوی تعداد ۵ نفر از کارشناسان روان‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت مورد تأیید قرار گرفت. خلاصه محتوای جلسات درمانی مذکور به شرح جدول ۱ است:

جدول ۱. خلاصه محتوای جلسات درمان فراتشخیصی

جلسات	هدف	محتوا
۱	افزایش انگیزه با مصاحبه انگیزشی	این بخش بر افزایش انگیزه و آمادگی در زنان دارای طلاق عاطفی به منظور تقویت خودکارآمدی، تغییر رفتاری و یا اینکه باور به توانایی شخصی به جهت دستیابی موفقیت‌آمیز به تغییر مورد نظر تأکید می‌کند. زنان دارای طلاق عاطفی فرصت مناسبی را به دست می‌آورند تا معایب و مزایای تغییر را در برابر روش قبلی خودشان بسنجند. روی بالا بردن انگیزه زنان دارای طلاق عاطفی جهت آمادگی برای تغییر و تقویت خودکارآمدی بیمار یا فرد به توانایی کسب موفقیت‌آمیز تغییر تمرکز دارد. آنها همچنین به ارزیابی اهداف درمانی اقدام کرده و برای اهداف عینی‌تری برنامه ریزی می‌کنند و گام‌های احتمالی را به منظور دستیابی به اهداف درمانی مورد شناسایی قرار می‌دهند. اصول مذکور برای افزایش میزان مشارکت درمانی و نیز حفظ انگیزه در مراجعین برای تغییر رفتاری کاربرد فراوانی دارند.
۲	آموزش روانی و ردپای تجارب هیجانی	محتوای اصلی این بخش آموزش روانی در مورد ماهیت هیجان‌ها، مؤلفه‌های اصلی تجربه هیجانی و مفهوم پاسخ‌های آموخته شده است و روی آموزش زنان دارای طلاق عاطفی در مورد ماهیت انطباقی هیجان‌های و مؤلفه‌های عمده تجربه‌های هیجانی (فیزیولوژیکی، شناختی و رفتاری) با تأکید ویژه بر چرایی ضرورت و کارکرد داشتن طیف کامل هیجان‌های مثبت و منفی تمرکز دارد. در طول این بخش انتظار می‌رود تا زنان دارای طلاق عاطفی با پایش و جست‌وجوی تجربه‌های هیجانی خود عوامل نگهدارنده (مثل، ماشه چکان‌های معمول و یا وابستگی‌های محیطی)، آگاهی بیشتری نسبت به الگوهای پاسخ‌دهی هیجانی خود کسب کنند.
۳	آموزش آگاهی هیجانی	این بخش روی کمک کردن به زنان دارای طلاق عاطفی برای ایجاد آگاهی عینی بیشتر در رابطه با تجربه هیجانی از به صورت بازبینی تعامل میان احساس‌ها، افکار و رفتارهایی تمرکز دارد که آگاهی مذکور را در یافت کنونی روی هیجان‌های در وضعیت رخداد آن‌ها، استوار می‌کند. بخش آگاهی هیجانی برای کمک به زنان دارای طلاق عاطفی طراحی شده است تا وضعیت واکنش و پاسخ خود را نسبت به هیجان‌ها شناسایی کنند و آگاهی متمرکز بر حال و غیرقضاوتی را در تجربه هیجانی خود مرور کنند. در این مرحله از زنان با طلاق عاطفی انتظار می‌رود تا مهارت‌های مشاهده عینی تجارب هیجانی خودشان را در زمان وقوع و در لحظه به دست آورند. مهارت‌های یاد شده به آنها این اجازه را می‌دهد تا احساس‌های جسمی، افکار و رفتارهایی را که در ایجاد ناراحتی آن‌ها تعیین کننده هستند شناسایی کنند. مهارت‌های مذکور با القای هیجانی و تمرین ذهن آگاهی همراه است.

جلسات	هدف	محتوا
۴	ارزیابی و ارزیابی مجدد شناختی	آزمودنی‌ها یک درک از نحوه ارزیابی موقعیت‌ها یا تعبیر و چگونگی تأثیر ارزیابی آن‌ها بر مدل‌های پاسخ‌دهی هیجانی با تأکید اساسی بر راه‌هایی که به‌واسطه آن‌ها شناخت‌ها با احساس‌های فیزیولوژیکی و رفتارها در زمان تجارب هیجانی تعامل می‌کند، کسب کنند. در بخش ۴، به یکی از سه مولفه ارایه شده در بخش ۲ پرداخته می‌شود. زنان دارای طلاق عاطفی آموزش می‌بینند تا نقش ارزیابی‌های خودکار ناسازگارانه را در شکل‌گیری تجربه‌های هیجانی شناسایی کنند. در بخش مذکور، زنان با طلاق عاطفی می‌آموزند تا مدل‌های تفکر خودشان را شناسایی کنند و روش‌های متنوع اصلاح تفکر ناسازگارانه را مرور کنند و انعطاف‌پذیری در ارزیابی‌های خود را در شرایط گوناگون توسعه دهند.
۵	اجتناب از هیجان	هدف این بخش شناسایی رفتارهای خاصی است که از رویاروی شدن کامل فرد با (و پردازش) هیجان-های قوی جلوگیری می‌کند. این بخش بر مولفه‌های رفتاری تجربه هیجانی تأکید دارد. در این بخش از درمان، درمانگر به بیمار کمک می‌کند تا الگوهای هیجانی و رفتارهای ناسازگارانه ناشی از هیجان را شناسایی کند. بعد از آن که بیمار شناخت بیشتری از نحوه تأثیر این رفتارها در تداوم تا راحتی کسب کرد روی تغییر الگوهای فعلی پاسخ‌های هیجانی کار می‌کند.
۶	آگاهی و تحمل احساس‌های جسمانی	این بخش بر توسعه آگاهی پیرامون نقش احساس‌های بدنی در تجربه هیجانی را مورد تأکید قرار می‌دهد. در بخش مذکور تمام زنان با طلاق عاطفی در یک زمینه تمرین‌های احشایی طراحی شده به منظور برانگیختن احساس‌های جسمانی و در راستای مقایسه آن‌ها با احساس‌های مرتبط و معمول با تشویش و اضطراب، مواجه می‌شوند. درمانگر تمرین‌های مواجهه احشایی را به منظور برانگیختن احساس‌های بدنی همانند ناراحتی و احساس آرمودنی به اجرا در می‌آورد. هدف از انجام این تمرین‌ها شناسایی نقش انواع احساس‌های بدنی در رفتارها، افکار و اثر متقابل آن‌ها نسبت به احساس‌های بدنی است. در جریان مواجهه‌های احشایی بیمار تحمل خود را نسبت به این احساس‌ها افزایش می‌دهد.
۷	رویارویی‌های احساسی و هیجان مبتنی بر موقعیت	این بخش بر ماشه چکان‌های درونی (نظیر احساس‌های بیرونی و بدنی هیجان متمرکز است و به زنان با طلاق عاطفی این فرصت را می‌دهد تا نسبت به هیجان‌ها تحمل خود را افزایش دهند و از سوی دیگر یادگیری‌های بافتاری تازه‌ای به وجود آورند. زنان با طلاق عاطفی تحمل هیجان‌های ناراحت‌کننده یا شدید را به‌صورت رویاروی شدن با چکاننده‌های هیجانی درونی و بیرونی توسعه می‌دهند، تأکید مواجهه‌ها بر تجربه هیجانی است که در موقعیت شکل می‌گیرند و به شکل‌های تصویری، در جلسه و زنده به معرض اجرا گذاشته می‌شوند. در این قسمت، درمانگر به آزمودنی کمک می‌کند تا نسبت به طرح‌ریزی سلسله مراتب اجتناب هیجانی اقدام کند که شامل مجموعه‌ای از موقعیت‌ها است و مواجهه‌ها به‌صورت سلسله مراتبی در ادامه درمان اجرا می‌شوند.
۸	پیشگیری از عود	اصول درمان مرور می‌شود و بر این تأکید می‌گردد که برگشت مشکلات یا نشانه‌های اضطرابی و خلقی بدین معنا نیست که بیماری عود کرده است. درمان در بر دارنده مرور کلی مفاهیم درمانی و بحث در مورد پیشرفت درمان است. درمانگر به بیمار کمک می‌کند تا راه‌های تداوم نتایج درمانی را شناسایی کرده و مشکلات احتمالی آتی را پیش بینی کند. بیمار تشویق می‌شود تا از تکنیک‌های درمانی برای بهبود پیشرفت در دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلندمدت استفاده کند.

روش اجرای پژوهش حاضر بدین ترتیب بود که قبل از شروع درمان، پژوهشگر به کلینیک‌های روان‌شناسی بهار، طرحواره نو و ندای مهرگان شهر رشت مراجعه کرده و مسئولین را در جریان پژوهش و روند اجرای آن قرار داد و از مسئولین این مراکز خواست تا زنان دارای طلاق عاطفی که مایل به شرکت در مطالعه بودند و ملاک‌های لازم را دارا بودند، به پژوهشگر معرفی کنند. برای تحلیل داده‌های پژوهش حاضر در قسمت توصیفی از میانگین و انحراف معیار استفاده شد. در قسمت استنباطی نیز به‌منظور بررسی طبیعی بودن داده‌ها، آزمون شاپیرو-ویلک مورد استفاده قرار گرفت. نتایج نشان داد داده‌ها طبیعی بودند بنابراین از آزمون تحلیل کوواریانس برای تجزیه و تحلیل آماری استفاده شد. همچنین تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزار SPSS ویراست ۲۶ انجام شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر تعداد ۳۰ نفر از زنان با تجربه طلاق عاطفی (۱۵ نفر گروه آزمایش و ۱۵ نفر گروه گواه) شرکت داشتند. از بین آن‌ها کمترین فراوانی آزمودنی‌ها با تعداد ۲ نفر (۶/۶۷ درصد) دارای مدرک تحصیلی دکتری و بیشترین فراوانی نیز با تعداد ۸ نفر (۲۶/۶۷ درصد) دارای تحصیلات کارشناسی ارشد مربوط به گروه آزمایش بود. همچنین کمترین فراوانی آزمودنی‌ها با تعداد ۵

نفر (۱۶/۶۷ درصد) با مدت ازدواج ۵ سال و کمتر و بیشترین فراوانی آن‌ها نیز با تعداد ۱۰ نفر (۳۳/۳۳ درصد) با مدت ازدواج ۶ تا ۱۰۱ سال مربوط به گروه آزمایش بود. از سوی دیگر کمترین فراوانی آزمودنی‌ها با تعداد ۲ نفر (۳/۳۳ درصد) بدون فرزند و بیشترین فراوانی آزمودنی‌ها نیز با تعداد ۸ نفر (۲۶/۵۷ درصد) دارای ۲ فرزند مربوط به گروه آزمایش بود. نتایج یافته‌های توصیفی در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای تعادل عاطفی و توافق‌پذیری در گروه‌های مورد مطالعه

متغیرها	موقعیت	گروه آزمایش		گروه گواه	
		میانگین	انحراف معیار \pm	میانگین	انحراف معیار \pm
تعادل	پیش‌آزمون	۳۲/۰۶	۲/۱۸	۳۱/۹۳	۱/۷۵
عاطفی	پس‌آزمون	۳۷/۷۳	۱/۷۵	۳۲/۸۰	۱/۴۷
توافق	پیش‌آزمون	۳۲/۰۰	۱/۸۱	۳۱/۶۶	۱/۶۳
پذیری	پس‌آزمون	۳۸/۷۳	۱/۹۴	۳۲/۰۰	۱/۹۶

در جدول ۲ یافته‌های توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار نمرات تعادل عاطفی و توافق‌پذیری در گروه‌های مورد مطالعه در دو مرحله آزمون آورده شده است. همان‌طوری که مشاهده می‌شود در گروه آزمایش نمرات متغیرهای تعادل عاطفی و توافق‌پذیری در مرحله پس‌آزمون نسبت به نمرات پیش‌آزمون افزایش پیدا کرده است. در حالی که نمرات این متغیرها در پس‌آزمون گروه گواه نسبت به نمرات پیش‌آزمون آن‌ها تفاوت قابل توجهی نداشت. قبل از این که آزمون پارامتریک تحلیل کوواریانس مورد استفاده قرار گیرد به منظور رعایت پیش فرض‌های آن آزمون‌های شاپیرو-ویلک، باکس و لوین مورد استفاده قرار گرفت. فرض ۰ برای طبیعی بودن توزیع داده‌ها در ارتباط با متغیرهای تعادل عاطفی و توافق‌پذیری مورد تأیید قرار گرفت. به بیان دیگر سطح عدم معناداری آزمون شاپیرو-ویلک نشانگر طبیعی بودن توزیع داده‌ها برای متغیرهای تعادل عاطفی ($P\text{-value} = ۰/۱۶۵$) و توافق‌پذیری ($۰/۵۶$) $P\text{-value} =$ بود. از سوی دیگر نتایج آزمون باکس نشان داد که سطح معناداری برای تمامی متغیرها بزرگتر از $۰/۰۵$ بود. همچنین شرط هم‌گنی ماتریس‌های واریانس/کوواریانس در ارتباط با متغیرهای تعادل عاطفی و توافق‌پذیری به درستی رعایت شد ($BOX = ۱/۰۶۹, F = ۰/۳۲۹, P\text{-value} = ۰/۸۰۵$). نتایج آزمون لوین نشان داد که شرط برابری واریانس‌های بین گروهی برای تمامی متغیرها رعایت شد. نتایج آزمون لامبدای ویلکز نشانگر این بود که اثر گروه بر ترکیب متغیرهای تعادل عاطفی ($p > ۰/۰۰۱$) $p\text{-value} = ۱۱/۴۱۸, F = ۰/۵۲۳$ (لامبدای ویلکز) و توافق‌پذیری ($p\text{-value} > ۰/۰۰۱, F = ۲۵/۲۱۹$ ، لامبدای ویلکز) از میزان معناداری لازم برخوردار بود. نتایج دیگر نشان داد مجذور اتا (که در واقع مجذور ضریب همبستگی میان متغیرهای وابسته و عضویت گروهی است) تفاوت بین دو گروه با در نظر گرفتن متغیرهای وابسته معنادار بود و میزان این تفاوت برای متغیر تعادل عاطفی $۰/۸۲۱$ و برای متغیر توافق‌پذیری $۰/۸۹۶$ بود.

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس جهت تعیین اثربخشی درمان فراتشخیصی بر افزایش تعادل عاطفی زنان

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	p-value	ضریب اتا	توان آماری
تعادل عاطفی	پیش‌آزمون	۳۲/۶۹	۱	۳۲/۶۹	۲۲/۶۲	۰/۰۰۱	۰/۴۶۵	۰/۹۹۶
	گروه	۱۷۱/۷۴	۱	۱۷۱/۷۴	۱۱۸/۸۵	۰/۰۰۱	۰/۸۲۱	۱/۰۰۰
	خطا	۳۷/۵۶	۲۶	۱/۴۴				

بر اساس نتایج جدول ۳ با کنترل نمرات پیش‌آزمون، بین نمره تعادل عاطفی ($P\text{-value} < ۰/۰۰۱, F = ۲۲/۶۲$) و $۰/۴۶۵ =$ ضریب اتا) در دو گروه آزمایش و گروه گواه تفاوت معناداری مشاهده شد؛ به بیان دیگر درمان فراتشخیصی سبب افزایش نمره متغیر تعادل عاطفی در پس‌آزمون گروه آزمایش شد و توانست ۸۲ درصد واریانس متغیر وابسته را تبیین کند؛ مطابق یافته مذکور می‌توان گفت درمان فراتشخیصی در افزایش تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی مؤثر بود. براساس نتایج جدول ۴ با کنترل نمرات پیش‌آزمون، بین نمره توافق‌پذیری ($P\text{-value} < ۰/۰۰۱, F = ۲۲۴/۰۶$) و $۰/۶۶۸ =$ ضریب اتا) در دو گروه آزمایش و گروه گواه تفاوت معناداری مشاهده شد؛ به بیان دیگر درمان فراتشخیصی سبب افزایش نمره توافق‌پذیری در پس‌آزمون گروه آزمایش شد و توانست

۸۹ درصد واریانس متغیر وابسته را تبیین کند؛ مطابق یافته مذکور می‌توان گفت درمان فراتشخیصی در افزایش توافق‌پذیری زنان با طلاق عاطفی مؤثر بود.

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس جهت تعیین اثربخشی درمان فراتشخیصی بر افزایش توافق‌پذیری زنان

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	P-value	ضریب اتا	توان آماری
توافق پذیری	پیش‌آزمون	۷۱/۴۶	۱	۷۱/۴۶	۵۲/۳۸	۰/۰۰۱	۰/۶۶۸	۱/۰۰۰
	گروه	۳۰۶/۸۸	۱	۳۰۶/۸۸	۲۲۴/۹۶	۰/۰۰۱	۰/۸۹۶	۱/۰۰۰
	خطا	۳۵/۴۶	۲۶	۱/۳۶				

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان فراتشخیصی بر توافق‌پذیری و تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی بود. نتایج نشان داد درمان فراتشخیصی در افزایش توافق‌پذیری زنان با طلاق عاطفی مؤثر بود. یافته مذکور با نتایج حاصل از پژوهش‌های دای و همکاران (۲۰۲۵)، کو و لی (۲۰۲۴) و اکبرزاده و زهراکار (۱۴۰۱) هم‌راستا است. در تبیین یافته یاد شده می‌توان بیان کرد که در نظر گرفتن منطق پدیدآیی درمان فراتشخیصی یک پارچه‌نگر، بهبودی و تغییرات معنادار بالینی هم‌زمان در بهبود مؤلفه‌های هیجانی، روان‌شناختی و ارتباطی می‌تواند به‌واسطه هدف قرار گرفتن عامل‌های مشترکی نظیر افکار تکرار شونده، عاطفه منفی و تنظیم هیجانی باشد که در الگوهای پروتکل روی آن‌ها تأکید زیادی می‌شود. به بیانی دیگر بهبود در نظم‌جویی شناختی هیجان به احتمال زیاد غیرمستقیم به سبب تغییرات ایجاد شده در این عوامل مشترک باشد و این موضوع با توجه به تجمیع تکنیک‌ها و مهارت‌های اثربخش بر این عوامل مشترک یا فراتشخیصی به‌منظور هدف قرار دادن علایم کلیدی همه اختلال‌های طیف تعاملی، هیجانی و ارتباطی انجام می‌پذیرد. در تبیینی دیگر می‌توان به وجود برخی تکنیک‌ها و مهارت‌ها در تعدادی از جلسات درمانی پروتکل اشاره کرد. چنانکه طی جلسات این درمان، تلاش می‌شود تا مراجعان مدل‌های اجتناب از رفتارهای تعاملی و هیجان را آموخته و با راهبردهای گوناگون اجتناب از هیجان و نیز تأثیر آن بر آگاهی یافتن از اثرات متناقض اجتناب از هیجان و تجارب هیجانی آشنا شوند. مواجهه و استفاده از راهبردهای مختلف آشنایی با تجارب هیجانی سبب می‌شود تا فرد با مهارت تنظیم هیجانی بالاتر، بتواند روابط محیطی و خانوادگی خود را بهتر مدیریت کرده و براساس آن تنظیم شناختی هیجانی بالاتری را تجربه کند.

علاوه بر این، می‌توان بیان کرد که مداخلات فراتشخیصی به افراد کمک می‌کند تا یاد بگیرند که چگونه با هیجان‌های نامناسب خود مواجه شده و سازگارانه‌تر با هیجان‌های خود برخورد کنند. روش مذکور در تلاش است تا با تنظیم عادت‌های نظم‌بخشی هیجانی، وقوع و شدت عادت‌های هیجانی را کم کرده، میزان آسیب را کاهش و کارکرد آن را افزایش دهند. در رویکرد یک‌پارچه رفتارها، هیجان‌ات، افکار و احساس‌ها با هم در تعامل پویایی بوده، هر کدام از آن‌ها در تجربه هیجانی نقش تعیین‌کننده داشته و در آن اثرگذار هستند. بر این اساس، درمان فراتشخیصی با تأکید ویژه بر نقش هیجان‌ها و شیوه پردازش آن‌ها سبب مدیریت و پردازش بهتر هیجان‌ها شده و از این طریق می‌تواند منجر به افزایش توافق‌پذیری زنان با طلاق عاطفی شود.

در بخش دیگری از این پژوهش نتایج نشان داد درمان فراتشخیصی در افزایش تعادل عاطفی زنان با طلاق عاطفی مؤثر بود. یافته مذکور با نتایج حاصل از پژوهش‌های بیگی و لطفی (۱۴۰۲)، فیروزی و همکاران (۱۴۰۱) ما و همکاران (۲۰۲۱) هم‌راستا است. در تبیین یافته یاد شده می‌توان بیان کرد تکنیک‌های درمان فراتشخیصی از قبیل آگاهی هیجانی، مواجهه، پذیرش هیجان‌ات و بازسازی شناختی، باعث می‌شود که فرد از ارتباط متقابل بین افکار و هیجان‌ات آگاه و ارزیابی‌های سازگارانه خودکار شناسایی شوند و این ارزیابی مجدد شناختی، باعث افزایش انعطاف‌پذیری در افکار و تعدیل احساسات شده و سبب می‌شود تا افراد، با به کارگیری انعطاف‌پذیری شناختی، قدرت حل مسئله خود را نیز بهبود داده و با کسب قدرت مقابله‌ای بالاتر، تاب‌آوری روان‌شناختی بیشتری را از خود نشان دهند. علاوه بر این، می‌توان بیان کرد که درمان فراتشخیصی یک‌پارچه به منظور آماج قرار دادن عوامل مشترک بین اختلال‌های هیجانی و اختلال‌های روان‌شناختی دارای آسیب‌های هیجانی طراحی شده است و تأکید عمده آن بر تجربه و پاسخ‌های هیجانی است. بر این اساس، درمان فراتشخیصی یک‌پارچه به زنان دارای طلاق عاطفی می‌آموزد که چگونه با

هیجان‌ناخوشایند خود مواجه شده و به شیوه سازگارانه‌تری به هیجان‌های خود پاسخ دهند. این درمان کمک می‌کند تا افراد فهم بهتری از تعامل افکار، احساس‌ها و رفتارها در ایجاد تجربه‌های هیجانی درونی داشته باشند و این روند می‌تواند به بهبود پردازش شناختی و روان‌شناختی منتهی شده و تعادل عاطفی روان‌شناختی بالاتری را در پی داشته باشد.

این پژوهش با محدودیت‌هایی روبه‌رو بود که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- الف) نتایج پژوهش به زنان با طلاق عاطفی ساکن شهر رشت محدود بود.
 ب) از آنجا که پرسشنامه‌های مورد استفاده و گزینه‌های موجود جهت پاسخ به عبارات پرسشنامه‌ها به شکل بسته تنظیم شده بود، لذا این امر پاسخ دهندگان را محدود و امکان پاسخگویی بیشتر و تشریح نظرات خود را به آن‌ها نمی‌داد.
 ج) عدم پیگیری تغییرات ناشی از درمان فراتشخیصی به دلیل زمان محدود و دشواری جمع کردن دوباره آزمودنی‌ها در پژوهش بود که اجازه اجرای مطالعات پیگیری را نداد.
 د) با وجود تلاش بسیار، پژوهشگر موفق به پیدا کردن پژوهشی که مستقیم به این موضوع پرداخته باشد، نشد. با توجه به نتایج به‌دست آمده، پیشنهادها کاربردی زیر قابل ارائه است: ۱) در پژوهش‌های بعدی به جهت آگاهی از میزان پایداری نتایج، از آزمون پیگیری استفاده شود، ۲) به جهت اهمیت موضوع طلاق عاطفی و غنی‌سازی پیشینه مطالعاتی، سازمان‌هایی نظیر بهزیستی انجام چنین پژوهش‌هایی را در اولویت قرار دهند، ۳) مشابه این پژوهش برای زنان با طلاق عاطفی سایر شهرها نیز انجام شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت کرده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

امور مربوط به گردآوری داده‌ها، جمع‌آوری پیشینه نظری و پژوهشی و کمک در اجرای پژوهش به عهده نویسنده نخست، امور مربوط به مداخله و تحلیل آماری بر عهده نویسنده دوم و امور مربوط به نگارش و ویراستاری نهایی نیز بر عهده نویسنده سوم بود.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

این مطالعه بدون حمایت مالی توسط هیچ سازمان یا شخصی انجام شده است.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از رساله دوره دکتری روان‌شناسی عمومی (نویسنده نخست) با مجوز کد اخلاق به شناسه IR. IAU. TON. REC. 1403. 178 و با هزینه شخصی انجام گرفت. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از معاونت محترم آموزشی و پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت و تمامی آزمودنی‌های ارجمند تشکر و قدردانی کنند.

منابع

- آسایش، محمدحسن؛ تاران، مینا و افتخاری، مریم. (۱۴۰۱). راهبردهای مقابله ای مردان در مواجهه با طلاق عاطفی. *مجله علوم پزشکی صدا، ۱۱(۱)*، ۲۲-۱۳. <https://doi.org/10.30476/smsj.2023.96788.1369>
- اکبرزاده، سمیرا و زهرارکار، کیانوش. (۱۴۰۱). پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس انعطاف‌پذیری شناختی و خود شفقت‌ورزی در زوجین. *فصلنامه ایده‌های نوین روان‌شناسی، ۱۲(۱۶)*، ۱۸-۱.
- اسلامی، پرنیا و شیبانی، فاطمه. (۱۴۰۱). مقایسه رضایت جنسی و طلاق عاطفی در زوجین در حال طلاق و زوجین عادی در شهرستان بندرعباس. *مجله مطالعات ناتوانی، ۱۰۱(۱۲)*، ۷-۱.
- بیگی، راضیه و لطفی، علیرضا. (۱۴۰۲). اثربخشی خودکارآمدی هیجانی بر تعادل عاطفی و انعطاف‌پذیری کنشی در زوجین. *مجله روان‌پژوهی و مطالعات علوم رفتاری، ۱(۳)*، ۸۳-۷۴.

- پورحجازی، ماندانا؛ خلعتبری، جواد؛ قربان، شهره و خدابخشی، آناهیتا. (۱۴۰۰). اثربخشی بسته آموزش درمان فراتشخیصی مبتنی بر الگوی مک‌مستر، درمان متمرکز بر شفقت و ذهن آگاهی بر طلاق عاطفی و دلزدگی زناشویی زنان دارای تعارض زناشویی. *مجله سلامت اجتماعی*، ۸(۱)، ۶۵-۷۷. <https://doi.org/10.22037/ch.v8i1.31297>
- حبیب‌اله‌زاده، حسین؛ شفیق‌آبادی، عبدالله و قمری، محمد. (۱۳۹۹). مقایسه اثربخشی رفتاردرمانی دیالکتیک با زوج‌درمانی خودتنظیمی بر کاهش طلاق عاطفی زوجین. *پژوهشنامه زنان*، ۱۱(۱)، ۴۳-۶۳. <https://doi.org/10.30465/ws.2020.5104>
- رادنیا، مهدیه؛ درتاج، فریبرز؛ نصراله‌ی، بیبا و کاشانی، لیلا. (۱۴۰۱). ارائه مدل سازگاری خردمندی در زوجین بر اساس سازگاری زناشویی و احساس انسجام با نقش واسطه‌ای ذهن آگاهی. *فصلنامه علمی-پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶(۲)، ۱۵۲-۱۴۱. رستمی، بهزاد؛ سعادت، ابوطالب و محمدی آریا، علیرضا. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش ذهن آگاهی بر انعطاف‌پذیری روانشناختی و توافق‌پذیری دانشجویان با هوش هیجانی پایین. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۱۲(۱۲)، ۱-۱۰.
- سلیمان، مه‌بین؛ دوکانه‌ای فرد، فریده و رضاخانی، سیمین‌دخت. (۱۳۹۷). مقایسه اثربخشی زوج‌درمانی گاتمن و واقعیت‌درمانی بر طلاق عاطفی، الگوهای ارتباطی و تحمل‌پذیری در زنان. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۱، ۱۶۱-۱۵۰. <https://doi.org/10.22038/mjms.2019.14439>
- سهرابی، فرامرز؛ مام‌شریفی، پیمان؛ رافعی، زهره و اعظمی، یوسف. (۱۳۹۷). پیش‌بینی آمادگی به اعتیاد بر اساس سلامت روان، حمایت اجتماعی و ابعاد شخصیتی روان رنجورخویی و توافق‌پذیری. *مجله روان‌پرستاری*، ۶(۶)، ۵۷-۶۶. <https://doi.org/10.21859/ijpn-06067>
- شکری، مریم؛ رحمانی، محمدعلی و ابوالقاسمی، شهنام. (۱۴۰۱). تأثیر زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر بخشودگی، خودتنظیمی هیجانی و دلزدگی زناشویی زوجین متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی خانواده. *فصلنامه علمی-پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۶(۱)، ۱۵۵-۱۴۵.
- فامیل، بهاره؛ گودرزی، محمود و کاکابرائی، کیوان. (۱۴۰۱). تعیین اثربخشی پروتکل مستخرج از مدل علی بخشودگی زناشویی بر صمیمیت زوجین، تعهد زناشویی و تعارضات زناشویی. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۵(۵)، ۲۱۹۹-۲۲۱۰. <https://doi.org/10.22038/mjms.2022.68113.4042>
- فیروزی، مجید؛ گل‌پور، محسن و آقای، اصغر. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار، زوج‌درمانی شناختی-رفتاری و زوج‌درمانی سیستمی-شناختی گاتمن بر تعادل عاطفی و انتظارات از ازدواج در زنان دارای علایم کژکاری جنسی. *نشریه روان‌پرستاری*، ۱۰(۱)، ۱-۱۷. <https://doi.org/10.22034/IJPN.10.1.1>
- مشهدی، سیدمجتبی و شجری، نگین. (۱۴۰۲). رابطه حمایت اجتماعی بر تاب‌آوری طلاق عاطفی زوجین. هفتمین همایش ملی تحقیقات میان‌رشته‌ای در مدیریت و علوم انسانی، تهران.
- ممتازی، مه‌بان. (۱۴۰۱). رابطه بهزیستی اخلاقی با کاهش تعارضات زناشویی و طلاق عاطفی. *مجله اخلاق در علوم و فناوری*، ۱۷(۳)، ۱۰۲-۹۷.

References

- Adegoke, B. F. , Adegoke, O. J. , & Oyedele, J. B. (2016). Factors Influencing Women Participation in Home Ownership in Nigeria. *Property Management*, 34(1), 67–78. <https://doi.org/10.1108/PM-12-2014-0053>
- Akbarzadeh, S. , Zaharakar, K. (2022). Prediction of marital compatibility based on cognitive flexibility and self-compassion in couples. *Journal of New Ideas of Psychology Quarterly*, 12(16), 1-18. (in Persian)
- Asayesh, M. H. , Taran, M. , Eftekhari, M. (2022). Coping strategies of men in the face of emotional divorce. *Sadra Journal of Medical Sciences*, 11(1), 13-22. (in Persian) <https://doi.org/10.30476/smsj.2023.96788.1369>
- Barlow, D. H. , Ellard, K. K. , Fairholme, C. P. , Farchione, T. J. , Boisseau, C. L. , Allen, L. B. (2011). *The unified protocol for transdiagnostic treatment of emotional disorders: Client workbook*. New York: Oxford University Press; P. 380.
- Beigi, R. , Lotfi, A. R. (2023). The effectiveness of emotional self-efficacy on emotional balance and functional flexibility in couples. *Journal of Psychology and Behavioral Science Studies*, 1(3), 74-83. (in Persian)
- Costa, P. T. , McCrae, R. R. (2005). The NEO-PI-3: A more readable revised neo personality inventory. *Journal of Personality Assessment*, 84(3), 261-270. http://doi.org/10.1207/s15327752jpa8403_05
- Dai, X. , Zhang, Z. , Sun, L. , Zhu, S. , Wu, Y. , Lian, J. , Deng, X. (2025). (Third-wave) cognitive behavioral therapy for generalized anxiety disorder in adults: A systematic review and Bayesian network meta-analysis. *Journal of Psychiatric Research*, 187, 134-143. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2025.05.010>
- Diener, E. , Wirtz, D. , Biswas-Diener, R. , Tov, W. , Kim-Prieto, C. , Choi, D. -w. , & Oishi, S. (2009). New measures of well-being. In E. Diener (Ed.), *Assessing well-being: The collected works of Ed Diener* (pp. 247–266). Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-90-481-2354-4_12
- Diotaiuti, P. , Valente, G. , Mancon, B. F. (2021). A mediating model of emotional balance and procrastination on academic performance. *Front Psychol*, 12, 1-10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.665196>
- Famil, B. , Ghodarzi, M. , Kakabraei, K. (2022). Determining the effectiveness of a protocol derived from the causal model of marital forgiveness on couples' intimacy, marital commitment, and marital conflicts. *Journal of the Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences*, 65(5), 2210-2199. (in Persian) <https://doi.org/10.22038/mjms.2022.68113.4042>
- Firouzi, M. , Gholparvar, M. , Aghaie, A. (2022). Comparing the effectiveness of emotion-oriented couple therapy, cognitive-behavioral couple therapy and Gottman's systemic-cognitive couple therapy on emotional balance and expectations from marriage in women with symptoms of sexual dysfunction. *Journal of Psychiatric Nursing*, 10(1), 1-17. (in Persian)
- Gharaibeh, M. , Al Ali, N. , Odeh, J. , Shattnawi, K. (2023). Separate souls under one roof: Jordanian women's perspectives of emotional divorce. *Women's Studies International Forum*, 98, 102746. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102746>

- Guttman, D. (2008). *Finding meaning in life, at midlife and beyond: wisdom and spirit from logo therapy (social and psychological issues: challenges and solutions)*. USA: Greenwood publishing group.
- Habibolahzade, H. , Shafieabadi, A. , Ghamari, M. (2020). Comparing the effectiveness of dialectical behavior therapy with self-regulation couple therapy on reducing emotional divorce of couples. *Journal of Women's Research*, 11(1), 43-63. (in Persian) <https://doi.org/10.30465/ws.2020.5104>
- Ko, E. , Lee, Y. (2024). The effectiveness of cognitive behavioral therapy in women with gynecological cancer: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Asia-Pacific Journal of Oncology Nursing*, 11(9), 100562. <https://doi.org/10.1016/j.apjon.2024.100562>
- Ma, J. , Ollier-Malaterre, A. , Lu, C. Q. (2021). The impact of techno-stressors on work–life balance: The moderation of job self-efficacy and the mediation of emotional exhaustion. *Computers in Human Behavior*, 122, 106811. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106811>
- Mashhadi, S. M. , Shajari, N. (2023). *The relationship between social support and couples' emotional resilience to divorce*. The 7th National Conference on Interdisciplinary Research in Management and Humanities, Tehran. (in Persian)
- Momtazi, M. (2022). The relationship between moral well-being and reducing marital conflicts and emotional divorce. *Journal of Ethics in Science and Technology*, 17(3), 97-102. (in Persian)
- Norton, P. J. , Brooker, J. E. , Mattia, M. D. , Misajon, R. , Moulding, R. , Paton, A. E. (2025). Transdiagnostic Group Cognitive-Behavioral Therapy: A Review. *Advances in Psychiatry and Behavioral Health*, Available online, In Press, Corrected Proof. <https://doi.org/10.1016/j.ypsc.2025.02.003>
- Ozden, M. S. , Celen, N. (2014). The relationship between inherent and acquired characteristics of human development with marital adjustment. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 25(4), 48-56. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.385>
- Pourhejazi, M. , Khalatbari, J. , Ghorban, SH. , Khodabakhsh, A. (2021). The effectiveness of the meta-diagnostic treatment training package based on the McMaster model, treatment focused on compassion and mindfulness on emotional divorce and marital burnout of women with marital conflict. *Journal of Social Health*, 8(1), 65-77. <https://doi.org/10.22037/ch.v8i1.31297>
- Radnia, M. , Dortaj, F. , Nasolahi, B. , Kashani, L. (2022). Presenting a model of wise compatibility in couples based on marital compatibility and sense of coherence with the mediating role of mindfulness. *Journal of Scientific-Research of Islamic Lifestyle with a Focus on Health*, 6(2), 152-141. (in Persian)
- Rostami, B. , Saadati, A. , Mohamadi Aria, A. R. (2022). The effectiveness of mindfulness training on psychological flexibility and agreeableness of students with low emotional intelligence. *Journal of Disability Studies*, 249(12), 1-10. (in Persian)
- Shen, Z. , Lan, R. (2023). Agreeableness moderates the association between intimate partner behavior control and intimacy quality. *Personality and Individual Differences*, 207, 112179. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112179>
- Slami, P. , Sheybani, F. (2022). Comparison of sexual satisfaction and emotional divorce in divorcing couples and normal couples in Bandar Abbas city. *Journal of Disability Studies*, 101(12), 7-1. (in Persian)

- Sohrabi, F. , Mamsharifi, P. , Rafezi, Z. , Azami, Y. (2018). Prediction of readiness for addiction based on mental health, social support and personality dimensions of neuroticism and agreeableness. *Journal of Psychiatric Nursing*, 6(6), 66-57. (in Persian) <https://doi.org/10.21859/ijpn-06067>
- Soleyman, M. , Dokaneiefard, F. , Rezakhani, S. (2018). Comparing the effectiveness of Gutman couple therapy and reality therapy on emotional divorce, communication patterns and distress tolerance in women. *Journal of the Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences*, 61, 161-150. (in Persian) <https://doi.org/10.22038/mjms.2019.14439>
- Unal, O. , Akgun, S. (2022). Conflict resolution styles as predictors of marital adjustment and marital satisfaction: an actor–partner interdependence model. *Journal of Family Studies*, 41(15), 1-16. <https://doi.org/10.1080/13229400.2020.1766542>

